

Schizofrenie en psychose

DSM-V

Deze stoornissen vallen onder de DSM-V classificatie Schizofreniespectrum- en andere psychotische stoornissen. In de DSM-V worden o.a. de volgende stoornissen beschreven:

Kortdurende psychotische stoornis,
Schizofreniforme stoornis,
Schizofrenie"
Schizoaffectieve stoornis
De waanstoornis (met zeven subtype).

Definitie van het probleem en enkele wetens-waardigheden

Bij schizofrenie is er sprake van een ernstige verstoring van de hersenfuncties. Er is sprake van een verschil tussen wat ervaren of waargenomen wordt en de objectieve werkelijkheid. Een psychose is geen stoornis op zichzelf maar een aanduiding van een psychische toestand die wordt gekenmerkt door het verlies van het normale contact met de werkelijkheid. Gedurende het verloop van schizofrenie doen zich afwisselend periodes voor met meer of minder psychoses. De symptomen die voorkomen bij schizofrenie/psychose zijn:

- Wanen; overtuigingen of gedachten die niet overeenkomen met de werkelijkheid maar waar toch hardnekkig aan vastgehouden wordt.
- Hallucinaties; de overtuiging iets te horen, zien, ruiken, proeven of voelen dat er in werkelijkheid niet is.
- Onsamenvhangende spraak; haperen, stokken, herhalen, gebruik van zelfverzonnen woorden of ontbreken van een verhaallijn.
- Ernstig chaotisch of catatoon gedrag; resp. ongericht, doelloos en inefficiënt handelen en vreemde gezichtsuitdrukkingen, verstarheid of onrustig gedrag (b.v. bevrozen in een bepaalde houding).
- Negatieve symptomen; er ontbeken vermogens. Verandering van het gevoelsleven, verminderde aandacht, vertraagde motoriek, gebrek aan dadendrang en activiteit.
- Problemen op school.
- Problemen met sociale contacten.
- Problemen in de zelfverzorging.

Wat zie ik in de klas, hoe herken ik dit gedrag?

- Schuw of angstig gedrag, neiging tot isoleren.
- Informatieverwerkingsproblemen, concentratieproblemen en denkproblemen.
- Moeite met ordenen van waarnemingen, gedachten, gevoelens en handelingen.
- Moeite met meervoudige opdrachten, moeite met handelen onder tijdsdruk.
- Voorliefde voor magie, mystiek, het paranormale, religie of geloof.
- Ervaart de realiteit anders dan dat de omgeving doet.
- Raakt uit het niets of door een verandering in paniek.
- Is onrustig, piekert veel, voelt zich onveilig.
- Is achterdochtig, denkt dat iedereen tegen hem is.
- Soms agressief in taal en handelen.
- Ziet de samenhang van dingen niet.
- Praat op een vreemde manier (herhalingen, zelf verzonnen woorden, etc.).
- Heeft emoties niet onder controle.
- Dreigt zichzelf wat aan te doen.
- Beweert stemmen te horen.
- Toont verkeerde emoties op bepaalde momenten.
- Verwaarloost zichzelf, zijn omgeving en zijn schoolwerk.

De beste aanpak in de klas in bondige adviezen

- Geef hulp en structuur bij het plannen van school- en huiswerk.
- Geef hulp bij het plannen van de dag en de week/maand.
- Zorg dat de lesstof overzichtelijk blijft, bied kleine hoeveelheden stof aan.
- Veel herhalen en oefenen van de lesstof met de leerling.
- Laat de leerling zijn gedachten verwoorden om inzicht te krijgen in zijn denken.
- Verlaag het lestempo zodat de leerling de tijd kan nemen.
- Probeer de leerling bij groepsprocessen te blijven betrekken.
- Blijf positief en complimenteer.
- Oordeel niet maar stel duidelijke grenzen.
- Probeer de leerling in het hier en nu te houden.
- Wees duidelijk en gebruik korte zinnen.

Schizofrenie en psychose (vervolg)

- Bereid de leerling voor op veranderingen.
- Stimuleer sociale contacten.
- Attendeer de leerling op zijn uiterlijke verzorging als deze onverzorgd is.
- Vermijd prestatiedruk.
- Benadruk vooral de gezonde en sterke kant van de leerling.
- Probeer een *circle of friends* te creëren rondom de leerling.

In ieder geval niet doen

In discussie gaan over werkelijkheid en waargenomen beeld van de leerling. Erken de ervaringen van de leerling maar geef zelf aan het anders te ervaren.

Ervaringen met deze handelingswijzer s.v.p. opsturen aan cordys@cordys.nl